

جستارهایی در باب هنر ۳

به اهتمام و زیر نظر

میرعلیرضا دریایی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی دانشکده هنر و معماری

مجید سرسنگی

دانشیار گروه آموزشی هنرهای نمایشی
پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران

محمد رضا شریف زاده

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی دانشکده هنر و معماری

۱۳۹۴

انجمن ملی پژوهش‌های
ادبیات و تاریخ ایران

خانه هنرستان ایران
www.iranartslib.org

معاونت پژوهشی و آموزشی

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : دریابیگی، میرعلیرضا، ۱۳۵۶ -، گردآورنده
جستارهایی در باب هنر ۳ به اهتمام و زیر نظر میرعلیرضا دریابیگی، مجید سرسنگی،
محمدرضا شریفزاده
مشخصات نشر : شمیرانات: انتشارات دریابیگی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۲۷۶ ص. مصور، جدول.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۹۲۵-۵-۱
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت : کتابنامه
موضوع : هنر -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
شناسه افزوده : سرسنگی، مجید، ۱۳۴۶ -
شناسه افزوده : شریفزاده، محمدرضا، ۱۳۶۰ -
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۴ ج ۵۵ / ۵۴ ۶۵ NX
رده‌بندی دیویی : ۷۰۰
شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۵۴۸۸۷

www.daryabeygipublications.com

جستارهایی در باب هنر ۳

به اهتمام و زیر نظر

میرعلیرضا دریابیگی

(استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده هنر و معماری)

مجید سرسنگی

(دانشیار گروه آموزشی هنرهای نمایشی پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران)

محمد رضا شریف زاده

(استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده هنر و معماری)

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

طراح جلد: میرحسین دریابیگی (با تشکر از تندیس بهروزی)

مدیر هنری، طراح و صفحه‌آرا: سحر تقوی

مدیر اجرایی: لیلی گل افشار

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سلیمان زاده

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق مادی و معنوی این کتاب برای ناشر محفوظ است.
صحت علمی، مستندات و ارجاعات مقاله‌های کتاب بر عهده نویسندگان است.

فهرست

- پیشگفتار ۹
- روش تهیه و تنظیم مقاله ها ۱۱
- «نشانه‌شناسی» زبان، صحنه و زمان در تئاتر، از منظر پیرس، مورد مطالعه: نمایش «دودلقک و نصفی»
از جلال تهرانی / آزاده انصاری راد ۱۵
- رنگ‌گذاری در میناکاری ایرانی و نقاشی‌های گوگن: پژوهش تطبیقی / مهری بابا احمدی ۳۲
- روانکاوی شخصیت‌های نمایشنامه «پدر» اثر آگوست استریندبرگ از منظر فروید / سعیده ترکمان ۴۰
- جستاری بر چگونگی تأثیر ماحولیا در گراوورهای آلبرشت دورر با تکیه بر ایده ماتم و ماحولیای زیگموند
فروید / مرضیه توکلی ۵۴
- نشانه‌شناسی طراحی صحنه‌ی رابرت ویلسون با تأکید بر اثر انیشتین در ساحل / نسیم چوگلی ۶۷
- تأثیر نگره‌ی پست‌مدرنیستی در عکاسی خبری قرن ۲۱ با مطالعه اینستاگرام / فائزه دادور ۸۳
- تأثیرپذیری آثار پل کله از شیوه اکسپرسیونیستی ونسان ونگوگ / فرانک ژین ۹۲
- تأثیر آموزش هنر بر خلاقیت کودکان تا ۶ سال / مریم سلمانی ۱۰۵

- آسیب‌شناسی علمی آموزش آزاد ساز پیانو در ایران از سال ۱۳۵۷ تاکنون / شهنوش شهیدی همدانی ۱۱۷
- تبلور راهکارهای رهایی از صنعت فرهنگ از منظر مکتب فرانکفورت در سینمای موج نو، مورد مطالعه: فیلم فارنهایت ۴۵۱ فرانسوا تروفو / هاله صادقی اصل ۱۲۵
- کارکرد مفهوم آشنایی‌زدایی مخاطب در عکاسی از منظر شک洛夫سکی، مورد مطالعه: عکس انتقام ماهی قرمز اثر سندی اسکاگلند / فاطمه فخرالدینی ۱۵۰
- «فرم» در نقاشی و معماری دوران رنسانس / کیان‌دخت کیایی ۱۵۸
- مطالعه تطبیقی تزئینات معماری کلیساهای گوتیک و مساجد ایلخانی / لیلی گل افشار ۱۶۹
- مطالعه تطبیقی فرم- محتوا در نمونه‌هایی از آثار رنگ روغن علی‌اکبر صادقی و سالوادور دالی / کژال محمدی ۱۹۱
- تأثیر سوپر-ماتیسم مالویچ بر مینی‌مالیسم آمریکایی نیمه دوم قرن بیستم با نگاهی بر آثار فیلیپ استارک / اعظم مصطفایی‌پور ۲۱۰
- مرگ عکاسی و طاعون تئاتر؛ جستاری تطبیقی در باب اندیشه‌های رولان بارت و آنتونین آرتو / سرمه نیکو ۲۲۶
- مدیریت حفاظت و مرمت مجسمه‌های برنزی در محیط‌های شهری، مطالعه موردی: مجسمه‌های پرویز تناولی / رضا وحیدزاده، سحر باروتیان، سحر جلایی، هدی خاکبازان، کژال خانزاده، نگار همتیان ۲۳۸
- چکیده‌ی انگلیسی ۲۷۵

به نام خدا

چه خوب است با نوشته‌ی جوانان هنرمند آشنا شویم، بعضاً در بین این نوشته‌ها چیزهای مفید و پرمایه‌ای پیدا می‌شود و راه‌گشایی است برای هنرمندانی که می‌خواهند ثبت وقایع یادداشت‌های خود را داشته باشند. این‌گونه پژوهش‌ها می‌تواند به فرهنگ و هنر این سرزمین غنای بیشتری بخشد. این مطالعات وقتی اثربخش‌تر می‌شود که تحت‌نظر هنرشناسانی قرار گیرد؛ کتاب حاضر سعی بر این دارد که حاصل این مجموعه نوشتارها تحت‌نظر دکتر میرعلیرضا دریابیگی در راستای انجام شناخت هنرها و چگونگی مطالعه در این زمینه‌ها برای صاحبان ذوق و هنر منبع خاصی باشد.

استاد دکتر غلامعلی حاتم

به نام خالق

در زمانی که پرگویی رسم خوشایندی است و هر که پر می‌گوید به دید روزگار پرتوان‌تر هم هست شاید اندیشه و اندیشه‌ورز کمتر مجال سخن گفتن از سر دانایی بیابد؛ که سخن گفتن از سر نادانی گاه همگان را خوشتر است و آنان که می‌اندیشند و پژوهش را پیشه کرده‌اند همواره به انزوا می‌روند و یا اگر بر اتفاق روزگار سر هم بیرون بیاورند؛ پرگویان به سنگ پرگویی نشانه‌شان می‌روند و چه حیف... آنچه پیش روی شماست نشانه‌هایی از اندیشه‌ی ذهن‌های جوانی است که در تلاش برای پژوهش و اندیشه روزگار سپری می‌کنند و قبول کرده‌اند که اندیشه و پژوهش همواره ماندنی است و چیزهای دگر چون باد می‌گذرد و هیچ... تلاش این گروه دانشجویان رشته‌ی پژوهش هنر و فرهیخته‌ی ارجمند استاد میرعلیرضا دریابیگی را که راهنما بوده بر این نیکی می‌ستایم و امیدوارم مخاطب این کتاب نیز نقطه‌ی آغاز را در نظر گیرد زیرا که تا پایان فرازونشیب بسیار است.

گفتار نکو دارم و کردارم نیست
از گفت نکوی بی‌عمل عارم نیست
دشوار بود کردن و گفتن آسان
آسان بسیار و هیچ دشوارم نیست

ابوسعید ابوالخیر

دکتر محمدرضا شریف‌زاده
استادیار و مدیر گروه پژوهش هنر
دانشکده هنر و معماری

پیشگفتار

مجموعه‌ی حاضر سومین کتاب جستاره‌هایی است در باب هنر که توسط دانشجویان نگارنده در طی فراشدِ درس واحد کارگاه روش تحقیق در مقطع کارشناسی‌ارشد رشته‌ی پژوهش هنر دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی - دانشکده هنر و معماری پژوهش گردیده و به رشته‌ی تحریر درآمده؛ با این تفاوت که در سومین جلد از مجموعه‌ی پیشگفته در کنار جستاره‌های یاد شده مقاله‌هایی از دیگر دانشجویانی که زیر نظر استادان فرزانه، دوست و همکاران ارزشمند نگارنده دکتر مجید سرسنگی، دکتر محمدرضا شریف‌زاده، دکتر رضا وحیدزاده و استاد دکتر غلامعلی حاتم به رشته‌ی تحریر درآمده است نیز به چشم می‌رسد.

شایان آورد است هر تن از دانشجویان با توجه به رشته/گرایش مقطع کارشناسی خود و بر اساس آموزه‌های کلاسی چنداچونی پژوهش و نگارش مقالاتی با سازگان علمی-پژوهشی به تهیه و تدوین جستاره‌های این کتاب زیر نظر استاد راهنمای تخصصی مربوطه دست یازیده‌اند. گویی هفده مشق پایان‌نامه در ده هفته‌ی کلاسی به فرجام رسیده باشد. ما نا همتشان.

آنچه پیش روست هوده و فرآورده‌ی تلاش‌ها، کوشش‌ها، کاوش‌ها و بازکاوش‌های دانشجویانیست در نیمسال اول تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ که با همتی بی‌بدیل تجلی خوانش توانستن از واژه‌ی خواستن گردیده و چونان حماسه‌ای افسانه‌گون یادگار روزهایی گشته که گرچه گذشته، یادمان روزهایی خواهد شد که فرا رویمان است. کمبود یا کژبود مطالب را خوانندگان گرام بر جستاره‌بودگی و مشق گونه‌گی نوشتار ببخشایند.

این مجموعه می‌تواند برای دانشجویان رشته‌های هنری و هنرپژوهان علاقه‌مند کارآمدی داشته باشد. همچنین به منظور کارآمدی هرچه افزون، در ابتدای کتاب روش تهیه و تنظیم مقاله‌ها نیز آورده شده است.

چاپ و نشر کتاب حاضر برای آیندگان دانشگاهی چراغ آینه‌ای خواهد بود از چگونگی فراشدِ
واژه‌ی خواستن را خوانش توانستن نمودن استادان و دانشجویان. با امید آنکه عزیزانمان در راه دانش
و هنرپژوهی پویا، استوار و مانا باشند. ایدون باد.

دکتر میرعلیرضا دریابیگی
استادیار دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی - دانشکده هنر و معماری
فروردین ۱۳۹۴ / شمیران

www.ketab.ir

روش تهیه و ارسال مقاله‌ها

۱. شیوه‌نامه‌ی نگارش مقالات
۱-۱. صفحه‌ی اول شامل عنوان کامل مقاله، نام و نام‌خانوادگی نویسنده‌ی مسئول یا نویسندگان به همراه رتبه‌ی علمی و نام مؤسسه یا محل اشتغال، نشانی، شماره‌ی تلفن، شماره‌ی دورنگار، پست الکترونیکی.

۲-۱. چکیده:

چکیده‌ی مقاله به دو زبان فارسی و انگلیسی، هر چکیده حداکثر ۲۵۰ کلمه (چکیده باید به تنهایی بیان‌کننده‌ی تمام مقاله و شامل بیان موضوع، اهداف و روش تحقیق، مهم‌ترین یافته‌ها و نتیجه‌گیری باشد).

۳-۱. واژگان کلیدی:

شامل سه تا پنج کلمه‌ی فارسی و انگلیسی.

۴-۱. مقدمه:

شامل طرح موضوع، اهداف تحقیق، فرضیه‌های تحقیق و یا پرسش‌های پژوهشی و پیشینه‌ی تحقیق و معرفی کلی مقاله.

۵-۱. روش تحقیق:

شامل نحوه‌ی طراحی مطالعه، چگونگی انتخاب نمونه یا نمونه‌ها و چگونگی جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها.

۱-۶- متن مقاله:

شامل مبانی نظری، مطالعات و بررسی‌ها، یافته‌ها، نتیجه‌گیری.

۷-۱. تشکر و قدردانی از همکاری و راهنمایی کسانی که در تدوین مقاله نقش داشته‌اند.

۸-۱. پی‌نوشت‌ها شامل توضیحات ضروری درباره‌ی اصطلاحات و مطالب مقاله با شماره‌ی داخل کروشه در متن مشخص می‌شود.

- تذکر: واژه‌های معادل و توضیحات بسیار کوتاه باید بلافاصله پس از اصطلاح یا عبارت با استفاده از پرانتز در متن درج شود. از ذکر واژه‌های غیرفارسی (انگلیسی، فرانسه، عربی و...) که برای آنها در زبان فارسی معادل وجود دارد، خودداری شود.

۹-۱. فهرست منابع فارسی و لاتین به ترتیب حروف الفبا برحسب نام‌خانوادگی نویسنده.

۲. شیوه‌ی درج منابع

۲-۱. منابع فارسی

۲-۱-۱. در متن مقاله به صورت: درخصوص نقل‌قول‌های مستقیم (نام‌خانوادگی نویسنده، سال انتشار: صفحه). به عنوان نمونه: (ناظرزاده کرمانی، ۱۳۸۳: ۳۴۴).

۲-۱-۲. در خصوص نقل‌قول‌های غیرمستقیم به صورت: (نام‌خانوادگی نویسنده، سال انتشار). به عنوان نمونه: (ناظرزاده کرمانی، ۱۳۸۳)

۲-۱-۳. توضیح اینکه چنانچه از کتاب یا مقاله‌ی ترجمه شده‌ای استفاده شده باشد و منبع مذکور دارای چند نویسنده باشد، می‌بایست نام‌خانوادگی نویسنده و یا حداکثر ۳ نویسنده (بدون ذکر نام مترجم) به زبان فارسی ذکر شود.

به عنوان مثال: برای منبعی با یک نویسنده (دریابیگی، ۱۳۸۸: ۵۸)

برای منبعی با دو نویسنده (دریابیگی و امیدوار، ۱۳۸۹: ۶۲)

و در صورتی که کتاب یا مقاله‌ی ترجمه شده به فارسی، دارای بیش از سه نفر نویسنده باشد، می‌بایست تنها نام‌خانوادگی نویسنده‌ی نخست (مؤلف و نه مترجم) سپس و دیگران ذکر شود:

(نویسنده‌ی نخست و دیگران، سال چاپ کتاب ترجمه شده در ایران: شماره صفحه یا صفحات)

به عنوان مثال: (دریابیگی و دیگران، ۱۳۸۵: ۵۸-۵۶)

در مواردی که یک منبع فارسی برای یک یا چندبار بلافاصله و پشت سر هم تکرار می‌شود، می‌بایست به صورت (همان: شماره صفحه یا صفحات) توضیح داده شود، برای مثال: (همان: ۸۲) یا (همان: ۵۸-۵۶) و اگر صفحه‌ی متن مورد ارجاع نیز تغییر نکند فقط (همان) کافیت.

۲-۲. منابع انگلیسی

چنانچه از کتاب یا مقاله به زبان اصلی استفاده می‌شود و منبع مربوطه حداکثر دارای سه نویسنده است می‌بایست نام‌خانوادگی نویسنده با نویسندگان به صورت انگلیسی ذکر شود: (Last name, year: page)

به عنوان مثال:

برای منبعی با یک نویسنده (Stam, 2007:65-66)

برای منبعی با دو نویسنده (Hatlen & Stam, 2002:253)

در مواردی که کتاب یا مقاله به زبان اصلی، دارای بیش از سه نفر نویسنده باشد، باید صرفاً نام خانوادگی نویسنده‌ی اول ذکر گردد و سپس از واژه‌ی (et al) استفاده گردد.

به صورت: (Last name & et al, Year: P)

برای مثال: (Thomason & et al, 2000: 214-229)

و هنگامی که یک منبع انگلیسی برای یک یا چندبار بلافاصله و پشت سر هم تکرار می‌شود می‌بایست به صورت (Ibid: p) ارجاع داده شود برای مثال: (Ibid: 30) و اگر صفحه‌ی متن مورد ارجاع نیز تغییر نکند فقط (Ibid) کافیست.

۲-۳. در فهرست منابع پایان مقاله به صورت:

۱-۳-۲. کتاب‌ها:

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (سال انتشار)، عنوان کتاب، نام مترجم یا مصحح، محل انتشار: نام ناشر. به عنوان نمونه: ناظرزاده کرمانی، فرهاد (۱۳۸۳)، درآمدی به نمایشنامه‌شناسی، تهران: انتشارات سمت.

۲-۳-۲. مقاله‌ها:

نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (سال انتشار)، عنوان مقاله، نام مجله، جلد، شماره‌ی مجله، شماره‌ی صفحه‌های مقاله‌ی چاپ شده در مجله.

۲-۳-۳. مقالات الکترونیکی:

نام خانوادگی، نام مؤلف، عنوان مقاله، نام نشریه، دوره، شماره، ماه، سال: شماره صفحه (در صورت موجود بودن) نشانی دسترسی به سایت اینترنتی به طور کامل.

۲-۳-۴. پایان‌نامه یا رساله‌ی الکترونیکی:

نام خانوادگی، نام نویسنده، عنوان پایان‌نامه، مقطع تحصیلی و رشته، دانشگاه، سال دفاع از پایان‌نامه یا رساله، نشانی دسترسی به سایت اینترنتی به طور کامل.

۳. عکس‌ها، تصاویر، نمودارها و جدول‌ها در حداقل تعداد ضروری، با کیفیت مناسب و با اشاره به منبع مورد استفاده شامل (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار، صفحه) تهیه شود.